

Sy-ll spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój statok
Zrany je

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosó ma.
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwo.ó da

Njeh ty spěwał
Swěrnje dželał
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njobjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosó je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će.

• Serbske njedzelske lopjeno. •

Budyščin

15. měrca 1925

Bauzen

Čiřčez a naklad Šmolerjez knižicziščezernje a knižarńje sap. družst. s wobm. ruř. w Budyščinje.
Wuřadźa kóždu šobotu a płaczi na měřaz 15 šlotych pjenježtow.

Oculi.

„Budź šwěrný hacž do šmjercze, dha chzu tebi krónu
žiwjenja dacž.“ Ejetwj. šwj. Jana 2, 20.

Džeń ludoweho žarowanja dženža šwjeczišny. Nasch šakřki lud budže napominany, na we wójnje padnjenyh se štyřkniweje a džaknej wutrobu špominacž. Budža pak to wšchitzy čžinicž? Ach, kaž bė krajny pošutny džeń ja jich wjele džeń bjes pošuty, tak budže bohuzel tež džeń ludoweho žarowanja džeń bjes žarowanja. Šrudne ale wěrne. Je pak to nětko dosčž, dženža we wójnje padnjenyh žarowacž? Njedyrbi tajke žarowanje ja nař, tych žiwych, tež plody pšchinjesčž, šo šmy nětko tež prawje šwěrní, šo šwěru našchemu ludu a wóznemu krajeje šlužimy kaž tež našchemu lubemu Bohu? Bóh to daj. Ach, kak je to třebne, šo bychu sažo lěpšche čžadž pšchischle.

Tuž, mój ludo, šlyšch, šcho džeń žarowanja dženža tebi praji: žaruj s wutrobu twojich we wójnje padnjenyh, ale šluž tež ty nětko šwěru twojemu wóznemu krajeje a šluž na přenim měštnje tež twojemu Bohu.

Žalostne je, kak wjele woporow je šebi wójna wot našcheho luda žadala. Na dwaj milionaj je padnjenyh a wot tych wjazy hacž šchtyri milionow šranjenyh je poš milionaj tak hubjenyh, šo štajnje podpjeru trjebaju, a wyschšche teho je wjetšcha licžba tak čžezko šranjenyh, šo dyrbja šo čžadž žiwjenja w lazaretach wothladacž. Š temu nješmė pšchincž, šo jich šabudžemy. A tak wyschšch husto tež na nich špominamy. Šduž jich narodny abo šmjertny džeń pšchindže, hduž šwójbny šwjedžeń šwjeczišny, hduž njito pomnika džemy, hduž steja jich mjena napřšane, hduž na jich wobras w domach hladamy; hduž wojeřške towařštwó,

abó wóhńjowa wobora abó druhe towařštwó šwój šwjedžeń šwjeczi, wo nich tež rěčimy, jich tež wopominimy. Ššmy jich tela tež lubo měli a woni nař. Běšche to našch luby, štarosčžitwy nan a mandželski, našch luby, nadžijepokny šyn a bratr a towaršch, haj našch jenicžki šyn; haj něšotryh šynow šmy tak šhubili. Šak njedyrbjeli žarowacž? A šcho šu dyrbjeli we wójnje pšchecžepicž a našchonicž! Wš, kiž šče šobu s nimi wončach, byli a wojowali, to wěšče a móžecž pomědacž wo žalosčžach wójny, hduž rěka, wšchědnje w šmjertnym štrasche bhečž, hšód, šymu, šhorosčž, dželenje wot tych šwójich šnjescž a pšchezo štonanje a žalosčženje šranjenyh šlyšchecž. Šo pak šu wšchitko pšchecžepili ja nař, šo bychu nař šakitali, ša našch wózný kraj, šo by wobarany byl a wulki a krašny wostal. Ššwěrní šu byli, šwěru to šwoje čžinili, kaž šu to šlubili. „Ničžo šo pak wjazy nješpta na šastojnikach, hacž jeno, šo šwěrní namařani budža.“ Bjes šwěrnosčže njendže. Š džakujmy šo jim, o žarujmy jich, kiž šu šwěrní byli hacž do šmjercze. Bóh pak mhtuj jim jich šwěrnosčž hnadnje, a daj jim tež krónu teho žiwjenja.

Alle „džakne wopominjecze a žarowanje“, je to wšcho, šchtož dženzha čžinicž mamy? Nješšmy hewak ničžo našchim mrtwym winoječi? Njeje našcha šwjata pšchšlyšchnosčž, nětko tež šwěru našchemu ludu a wóznemu krajeje šlužicž? A dha je to přenje: budžny lud bratrow. Njejednota wšcho ššach, jednota wobšboži. Šaž šu čži našchi, hduž tež mužojó s wšchelařich šchtantow, tola bratrške towařštwó wončach měli, tak šejmy tola nětko tež domach hromadže, hacž šmy Šserbjo abó Němzy, bohacži abó šhudži. Wopolažmy čžescž kóždemu, tež pšchecžiwitkej, hduž političžy hinař myšli. Njeh je tak na wšach. Přjecž se wšchej šwadu a

bidu, je wšchēm njepopscheczom a wobskorženjom. Bratrste smy-
kjenje naš wobknieži, so smy dobri kušodža a lubi pscheczeljo,
jedyn druhemu k pomogy a k radži. Njech je tak we wótznym
krajju. Zubujmy naš kraj, kiž je pokrjepjeny i krowju tych na-
schich a tak nam štvojata semja. Nascha njejednota jeno naschich
njepscheczelow swjebeli, nam pať je wulka schkoda. Kať je
Franzowfa we wšchēch stawach luda jeno Franzowfa, a my nje-
chamy w tajtej lubosczi sa našch wótznym kraj stacz? A my nje-
chamy šo mjes šobu lubowacz a cžesczicz, so by našch kraj we
štvojej wulkej nusy dale wobstat? Dha pať tež rēka: šluž jemu
i twojim džekom. Bjes próžny njeje nicžo. Kať šu šo cži našchi
wonkach próžowacz dhrbjeli, so bhchu nam našch wótznym kraj
wobarnowali. A my mamy nětko šo dale próžowacz, so bhchmy
jón šebi šdžerželi a šašo doprēdka pschischli. Tuž ruzh k džeku!
Pracijmy šebi, kajke je tež našche džeko, to je našcha pschischluchnoscz,
to je žohnowanje a dobrotu. Tať twarju šbože mojeho luda.
Šso wē, so je kōždy džekacz tež štvojeje mšdy hōdny. Wschitko
po prawdže, šwērne džeko a prawta mšda. Šo štvojasa ludži hro-
madže a twari šbože kraja. Dha pať škōncznye tež rēka: pschi-
nješl wopory. Bjes woporow tež njeidže, wošebje w cžafu nusy.
Cži našchi šu we wōjnje tež strowoscz a žitwenje woprowali, so
bhchu jeno dobyli a wótznym kraj šakitali. A kať njedhrbjeli dženkā,
hdžež je tež pōstna njedžela, na teho špominacz, kiž je tež štvoje
žitwenje woprowacz dhrbjat, so by našche wumōženje došonjā,
na Jesuša? Tuž njerēczmy jeno šlowa luboscze, ale cžitmy
škutki luboscze, hdžež šmy psches škutki luboscze tajke žohnowanje
došali. Starajmy šo sa rowy naschich lubych we wōjnje pad-
njentych, hdžežkuli tež špja. Towarštwu je šo šašožiko, kiž je to
do rukow wšalo. Šodpjerajmy to šame. Wschat tež domach
rowy naschich lubych šemrjetych pschichmy a šu nam drohe mēštno,
tať dhrbjā tež rowy tych naschich tam a šem pošasacz: woni nješku
šabyczi. A jich šawostajentych a tych šranjentych čžemy w lubosczi
šastaracz. Woni šu wjele sa našch woprowali, nětko nam nješmē
žadyn wopor pschegara wulki bhcz, hdhž pomoz trjebaju. A
našch kraj, ach, wēmy, kať wjele ma njepscheczelej šaplaczicz a
hewat wudacz, so by jeno někať dale šchlo. Dha dhrbimy, hdhž
tež pod štonanjom tu a tam, wopory pschinjescz. Šeno šo šu
pschezo prawje wotmērjene a kōždemu po mōžnosczzi nakladžene,
jeno šo šašo psches lēnjoscz krajnych šastojnikow šhubjene njeidnu.
A hdžež je hewat nusa, wjele je jich wōshudnyšlo, abo tež bjes
džeka, dha pomhajmy a šlužmy tať šwēru štvojemu wōtznemu
krajej. W tej myšli njech kōžde burške towarštwu džeka; k temu
šodpjeraj džeko diafonišy w twōjej wōšadže a tež štaroscz kraja
wo derjehicze wšchitkich. Šo pať jeno budže, hdhž je tež wutroba
bohobojasna. Šenož šchtōž Bohu šwēru šluži, šluži tež šwēru
štvojim šobucžlowjekam a štvojemu krajej.

Tuž šluž na přenim mēštnje twōjemu Bohu. „Bojoscz teho
šnješa je špoczatk wšcheje mudrosče“. Šrocžele do Božeho doma,
woczi k nješju, wutroba k Bohu, našchi wōtzojo šu bōle po tym
cžinili a bhchu šbožowni, špokojni, požohnowani. Ale wo to šo
cžlowjekōjo nětko jara nještaraja. Wšcho dže bōle na cžafne, na
cželne derjehicze a šwješelenje. A hdhž šchtō cžeku šeschlodži, budže
po šakonju šhlostany, a to i pošnym prawom. Ale dušcha?
Šchtō šo wo nju štara? Ša mōže wōshudnycz na wērje a štvoja-
tosczzi, šchto na tym dale je? Ša mōže šo womasacz i nječžistosczu,
nješprawnosczu, wopikštwom, wšchāť Bōh tu njeje! Ša mōže šo
ššahycz pola džeczi a druhich, i lōšymi šlowami a ššym pschikla-
dom, wšchāť šudnik to nješhlostu. Šso wē, šo njemōža na tajšim
nječžiššym polu dobre plody roscz, šo potom ššajenje pschibnywa.
Lud, kiž je bjes Bōha, je šhubjeny. Čžesch ty šhubjeny bhcz?
Čžesch, šo by twōj lud šhubjeny bhť? Wšchelata krej našchich
we wōjnje padnjentych naš dženkā napomina: šlužcže Bohu, šo

byschcže požohnowani bhli a se žohnowanjom živi. Droha krej
našcheho šbožnika naš šašo warnuje: hladajcže šo ššch lōšchtow,
kiž napschecziwo dušchi wōjuja a ju ššaja. Tuž wotwobrocžny
šo wot dušcha njewērny, kiž je jēd ša dušchu a žitwenje, ššajenje ša
štaršchich a džeczi. Starajmy šo wo našchu dušchu a dušchu tych
našchich a našcheho luda. Wschitko je šhubjene, hdhž je dušcha
šhubjena, wšchitko pať dobyte, hdhž je dušcha dobyta. Wšches
wēru do Jesuša budžmy Bože wobhnadžene a wōšwječene džeczi,
šo šu našche domy male Bože domy, hdžež mandželszy šo bjes
šobu lubuja a cžescza a štaršchi štvoje džeczi wotčžahnu w bojosczzi
teho šnješa a džeczi nana a macžer cžescza, hdžež wšchitzy šo
modla, haj tež ša blidom; šo šu Bože domy šwēru wopytane a
kōždy k tutej lubej macžeri šhwata, k štvojemu trošchtej a po-
wucženju. Tať budžmy hōdni cžlowjekōjo a jōnu šbožni. Tať
twarimy jenicžzy šbože našcheho luda. Ščšch cžlowjekōjo cžinja
šašo lēpsche cžafy. Šchtōž ma wušchi k pošluchanju, tōn njech
pošluchaj: Bōh je našcha jenicžka nadžija a pomoz. Tuž čžemy
na dnju žarowanja, a i tym jim najšlepje jich luboscč a šwērnoscz
šaplaczimy, našchim we wōjnje padnjentym šlubicz: my čžemy
temu šnješej šlužicž. Šamjei. S. w. M.

Wšchi rēzy Šuphrat.

Šchtō nješny šnať rēku Šuphrat! Šuphrat a rēka Tigris
wobmjesujetej tola krajinu Mesopotamisktu, w šotrežž bē něhdy
domach Abram, w šotrežž něhdy Jakub pašesche wotwzy Šaba-
nowe, šlužo jemu 7 lēt wo Rabelu a 7 wo Šeju. Šam wo Mešo-
potamiskej šu nětkole domach Armenišzy, cži ššescžijenjo, šotšiz
šu šriwawili husto došcz pod mjecžom Muhamedanskich. Do tu-
teho kraja a do tuteho luda wjedže naš cžafopiz „Der Orient“,
šotryž D. dr. Š. Šepšius wudawa. D. Šepšius je wōdžer teho
tať mjen. mišionštwu ša raššche kraje (Orientmission). Šeho
šašlužba je, šo je šo wošebje štarat ša pschescžehantych armeniškich
ššescžijanow, pschede wšchēm ša wbohe šhrotu tuteho šrudowa-
neho luda. Do wōjny wjedžachmy tu pola naš wjazzy wo tutym
džele a darowachmy ša tutōn wōšchērny škutk luboscče. Wōjna
pschinješe mjelcženje, došelž bē Šurkowska i Šēmškej w šwjašku;
ničtōn nješmēdžesche pschecziwo šwjaškarjej i wobškoržbam
pschinčž. Nětk je to šašo hinať; jenož i šhubješštwom niz, we
šotrymž ššescžijenjo w tamnych raššchich krajinach do wōjny
bhchu a we wōjnje bhchu a nětko po wōjnje šu. Tuž je šo D.
Šepšius je štvojim mišionškim towarštwom nětko po pschētratej
inflaziji šašo šhrabat a šapoczal džekacz, je ššerat w našymje
daru ša wbohe armeniške džeczi a je jich mošt wjele naššeracz. —

60 000 armeniškich šhrotow je wušow namašalo pola
šjednocženštwu, šotrež šo „Internationale Hilfsgesellschaft“ mje-
nuje; i nich je 400 našpomnjene mišionštwu do šastaranja wšalo.
Prjedy je mēlo telko ššedkow, šo tyšazy wudowow a šhrotow
šastarowasche; nětkole mōže to najprjedy jenož 400 šastaracz,
hacž runje je šrudoba a nusa wjetšcha hacž prjedy.

W namōšwjenju wo pomoz pschē Dr. Šepšius: „Našch wot-
pohlad je, w tutym lēcže ša 400 šhrotow na Šibanonje „šasta-
raznych štaršchich“ namašacz. Šdhž šo 10 i našchich pscheczelow
šjednocža a mēšpacžnje 2 hr. šwjedu, mōžemy my jemu šhrotu
i tym šastaracz a „šastarazym štaršchim“ powēscže wo njej po-
dawacz.“

Jedyn přjedawšchi šobudžekacz tuteho mišionštwu je psches
wōjnu tam w šurkowskich krajinach wōstacz šmēť a wōdži šhro-
townju w Čhasir na Šibanonje, to je Jakub Šünzler. Šena
prjedawšcha šobudžekaczka, Šaren Šeppe, wōdži wušowatnju
ša cželazych w Aleppo; tutōn wuštat šo próžuje, ššescžijanške-
žony, holžy a džeczi i mohamedaniškeho njewōlništwu abo šchlo-

vinstva wufupicž a wufhowacž; tanina žyrotownja je wufhow
sa fchesczjianske žyrotu, kotrež so tam se wšchěch kónčžin hroma-
džuja. Wobaj, Jakub Künzler a Karen Zeppe, sarjadujetaj nětk
f nowa šapocžane dželo naspomnjeneho mižionstwa.

Schtóž chžyl so dale wo tutym žlyhm džele wobhonicž, njech
žebi pola žwojeho duchowneho skasa čžakopiž „Orient“, kotryž
nadrobnišcho rosprawja, f kotrehož je tež macžisna powědańčžka,
kotrež tu sčžehuje, wšata. Tehorunja budže kóždy duchowny rad
šwólniwy, darn sa wobohich armeniškich fchesczjianow dale wob-
šaracž. —

R tomule pschedžlowu nětk krótku ale šrudnu a tola sažo
hnujazu šlawišnu f Mesopotamiskeje.

*

Balu je město pschi rěžy Euphrat, orientalske abo rańšcho-
krajne město. To hižo wjele praji! Je horze a njestrowe w lěčžu,
a tola leži tam rjane pschi rěžy, njech w žlónčžnym blyšchěžu lěčža
njech w bělej psche symy. Šhěže tam steja kaž do doła rěki wu-
šyte. Kaž šthodny šbėhaja so to hažy a hažki f doła po wyšokim
brjosh horje. Na torhoschěžu je pižane hibanje a žiwjenje rań-
šcheho kraja. Na hažach nježlyšchich nicžo dale hačž klepanje
šoperowych hamorow. A tam, hdžez je hažow kónž, šbėhaja so
nahle šlaty do wyšoka, hladajo horde dele na male linjane twa-
rjencžka, kotrež čžlowjekojo šhotowichu. Tola tam wyšoko horje-
čach na tutych škalistach je prastary hród; do jeho kamjenjow šary
jedyn se štarych armeniškich kralow žwój šrudny šhėrlusch.

Šsu to džitwne štare murje. Někotre tač nahle a wyšoke, so
tam dožyła horje njemóžsch. Tam žedžachmy. Nahle špado-
wašche nam f nohomaj škala dele do hlubiny! Tola tamle nam
napschecžiwu, kažka to kražnosčž!

Bėle a čžiste, tač so je to woczomaj šle, tamle Taurus-hory!
Drube jenotliwe hórki a hory dale nich sažo žunjo módre a na-
módre! Šobrski to ale pač kražny wobras wot tam dala, hdžez
tute hory hačž f nam, hdžez na druhim brjosh rěki Euphrat so
šbėhaja šlaty kaž ta f našchimaj nohomaj. A na tutym wobrasu
mjes čžemnyhmi šhtomami byhlenja Turkow. A wysche wšcheho
dym a wonjenje powětra! — To dhrbišch žam wobladacž a sa-
čžucž! Dowopižacž so to njechodži! (Wotracžowanje.)

Zyrkej a štat.

Wošebity šjėb sa nabožne wuhotowanje wučerjow a wu-
čžetkow (religionspaedagogische Rüstzeit) wuhotuje šakke krajne
konsistorstwo wot 1.—4. haprleje w šklucžu pola Drježdžan.
Š tym čže wošebje dalschemu a došladnišchemu powucženju we
nabožnych wufublanškich praschenjach pošlužicž. Jako předarjo
a wučerjo škutkujaj pschi tym wjednizy nabožneho ewangelskeho
žiwjenja w Šakstej, tač šmėje šatwodne předowanje profesor D.
dr. Girgensohn=šipščžanski, rańšche nutrošče krajny biskop D.
Šhmels, pschednoschki D. Laible a D. Girgensohn. — To je
pschedewschēm něšchto sa našchich wučerjow a sa našche wu-
čžerki. Dalscheho je šhonicž pola: Geschäftsstelle des Landes-
schulvereins šlotžsche.

„Evang.-lutherske krajne škulške towarštwu sa Šakstu“ šmėje
žwoju šlownu šhromadžisnu lėtka w Rudnych šorach, w mēšče
šue, a to 21. a 22. mēřza. Rēcžecž budže tam mjes druhimi
šarač špranger=Drježdžanski wo „šolnomóž a prawo sa nabožne
rošwucžowanje“. Tež tu je wšcho dalsche šhonicž psches přjedy
mjenowane towarštwu w šklucžu.

W šobelnje ššhadžujaj so 6.—8. haprleje mēřjazy šchulerjo,
šeminaristojo a mlodži wučerjo. Mjes druhimi ma tam psched-
noschki D. Reichel=šerrhutski. Šchtóž čže so wobdželicž, njech

so šamolwi pola wučerja Georg Brück, Leipzig=šoblis, Št.
Privatstr. 5 Š.

Němški žejm je wo šakonjach sa šorcžny atd. jednat. Ššcht
tym je so wjele njelubeho šjewiko; jene f wothšokowanjow, kotrež
so w šwišku tutych jednanjow štachu, bě pač šwjėšelaze, njech tež
niž došpoknje. Namjet so štaji, a to wot bohošlowza D. Štrath-
manna, hrabje Westarpa a druhich, so ma štatna wyschnoščž hny-
dom šakon pschedpošozicž, kotryž mlodžinu psched alkoholom šškita
a špožčžowanje šorcžmarškich šonžekijow porjedži. Ša tutón
namjet ššokowachu 309 a pschecžiwu 53. — Njech so nětko tež
wyschnoščž po tym ma.

šišchnjanske biskopštwu.

štatolška žyrkej čžini psches 400 lėt pschezo sažo nowe pošphty,
psches reformaziju šhubjene ludy a krajiny šjednocžicž f šomom.
šuto lėto, kotrež je žwjate prajika, čže džė wošebje sa to wužicž,
šchesczjianske, wot šoma njewotwišne ludy a kraje šomej pod-
čžiknyčž. — W našchey Šakstej je w pošlednim čžaku šomška žyr-
kej f wušpěchom pošupowaka, wužiwajo mudrje čžak a wobštej-
nosčže; najwjetšchi dobytł bě drje wobnowjenje štareho šišch-
njanskeho biskopštwu. Šehodla drje někotrehožkuli šajimuje,
něšchto šhonicž f teho čžaka, kotryž šatolškemu šišchnjanskemu
biskopštwu kónž pschihotowa a pschinježe.

Šakška bě w čžaku reformazije džėlena do dwėju dželow,
do albertinskeje a ernestinskeje Šaksteje. Ernestinske šakke šur-
twjerchowštwu bu a bě kraj reformazije. Šnajemy tola šurtwjercha
šjedricha šudreho, šškitarja a špěchotwarja reformazije. šlber-
tinske šakke wojwodštwu bě pač hišchčž někotre lėtdžėšatki sa re-
formaziju šatorjene. Šnajemy džė wojwodu šurja, kotryž bu wo-
šebje 1519 pschi šipšutaziji w šipšku pschecžiwnił šuthera a re-
formaziji; jeho wyschnoščže, a šišchnjanske biskopštwu f nimi, bě-
chu w jeho kraju pschecžiwu reformaziji; hinač bě to mjes jeho pod-
danami. Mjes nini šnješeshe hižo mjenje abo bóle nowy duch,
duch šutheroweje reformazije. šutherowa němška biblija bě tež
tu; wojwoda wobarašche ž pschecžiwu wobėmaj, bibliji a dučhey,
f namožu. šurij šrodaty šhdlesche w Drježdžanach; mēšeshe
dobru wolu f dobremu a myšł sa wučėništwu, tola žane šrofu-
mjenje sa to, šchtož to tač do hibanjow jeho čžaka jeho lud nje-
mėrny čžinjesche. šowjeda so, so je šarschonizy šhuboko šacžuwat
šhuboščž a šnutškownoščž ewangelskeje wučžby a tež to, so wona
ššožena žyle na ššwjate pižmo, so pač je so bojak psched tajkej no-
wej šwobodu. šeho šaroščž bě, so jeho lud jej njepodležu. šo
šacžansku da wysche žwojeho a žwojeje mandželškeje wobrašja na
woltarju rošwoneje šapalki w šišchnjanskim domje napišacž:
„šudžče šoddani wšchemu čžlowškemu wuštajenju teho šnjesa
šla . . . atd.“ — 1. šėtr. 2, 13. — A tutomu šlowu da pschipižacž
to drube: „šy žony, budžče šoddane žwojim mužam!“ — šol.
3, 18. — šole wošnamjenja nam wojwodu, kažkiž bě. A tač
wosta pschi šome a šchtož šomške, haj šodmuri so hišchčže šhubje
do wšcheho, šchtož se šomško=šatolškim wšchňjom šwižuje; f tym
bě to najhórje w lěčže 1524 w šišchnjanskim domje; w tutym
lěčže bu biskop šenno žwjaty prajeny, biskop šenno, kotryž je
wažna, njech tež wot wšchelakich šajšow pschewodžena, poštawa
f mižijonškeho džėla w šakškim kraju. šiskop šenno je n. psch.
tež se šlawišnow šodžijškeje wošady šnaty. —

W lěčže 1539 wumrė wojwoda šurij; bě wošamotnił.
šandželška a džėčži běchu přjedy njeho šemrėke. šojwodštwu
pschewša jeho mlodšchi šratr šeinrich, kotryž bě w šreibergu
šhdlił. A tutón bě dawno hižo lutherski. šako so w šišch-
njanskim domje došhotražee šmjertne šwjatocžnosčže sa njebo-

heho bratra wotněwachu, šhubi šo, dofelž wěz jemu pschedoško trajesche, š doma a džěsche do Albrechtoweho hrodu; tam džeržesche jemu šamemu jeho dwórski předať trošchtne ewangeliske předowanje. Šižo w lěcze 1539 saczeže dobyčerška reformazija do kraja, a žyly kraj a š nim tež město Mišchnjo, wodychny. Bruhowazy wubjerť postara šo wšchudžoni w kraju wo porjad a prawo. W juliju bu w Mišchnjanskim domje přenje ewangeliske předowanje džeržane. Heinrich bě šo, šwjedženszy pschemodženny wot mješčežanskeje rady a wot mješčežanow, do doma podał, šo by tutu Božu šlužbu šobu šwjecziť.

Wot tuteho cžaša rěczy š kłětki doma cžišta wučžba biblije, a jeho najnadobnišcha pycha je hacž š dženzniškemu dnjej to cžište šlowo Bože. Tak je to tež na kłětzy doma šapřižane.

Tachantstwo, wobštejaze se šemjanow, bě pať tu hiščeže; pschihadowašche roshněwane našdala, tola jeho a biskopowa mōz bě šlentjena. Biskop pschewywašche š wjetšcha w Stolpnje a niz wjazy w Mišchnju. Pošledni biskop, Jan š Haugwitz, bě šam pschecžel noweho ducha. Š nim jednašche šafška wyšchnošč a dojedna 1579 tak, šo šurwjerch administraciju — šastaranje — doma pschewša a šo mješesche šo na pschewo ša to štaracz, šo by šo w domje cžišta ewangeliska wučžba předowala. — Tu dyrbi šo pschispomnicž, šo bě š wojwodu Moritzom mjes tym šafške šurwjerchowstwo albertinška Šafška na šo štorhnyla. — Tuta pschihlušchnošč, šo wo cžištu ewangelisku wučžbu w Mišchnjanskim domje štaracz, pschendže wot jeneho šurwjercha na druheho a pošdžišcho wot jeneho krala na druheho, — tež potom hiščeže, jako njeběchu tucži wjerchojo wjazy lutheršzy. Tachantstwo šloži šo tež po tym; w nim běchu psches šěstotki pschewo šažo šjednocženi mužojo, kofšizž běchu š dobom wjednižy ewangeliskeje zyrkwje.

Šo je tež na dalšche šwěšcžene, šo Mišchnjanski dom ewangeliskej krajnej zyrkwi šwoštanje, byrnjež tu tež Mišchnjanski romški biskop šažo byť, wo tym šmy tu w šandženym lěcze pišali.

Ministerški prezident a njeđžela.

W šhromadžijnje zyrkwinszy šmyšlennych je bywšchi jendželški ministerški prezident Macdonald rěczyť wo pschewo bóle a bóle pschihywaszym požadanju ša šwětnym šawježelentjom a rošpřoščenjom. Tutón štrachny a šažazy brach jewja pať šo tež pola naš. Tuž šu š rošpominanju niz jeno ale š cžinjenju něšotre šady jeho rěczy tu podate:

„W našchim cžašu je pschewjele šawježelentjom. Nam njeje wjazy mōžno, njeđželu prawje šwjecziť. Ša šo džiwam na tym, šo bywa štara šchottiška njeđžela jich wjele š mojih pschecželow bóle a bóle njeluba cžeža.“ — Šchottiška njeđžela je šhutna njeđžela, kaž šo w Šchottiškej a tež hewaf w Šendželškej šwjeczi; na njej je wšcho šarowaze šawježelentje šafšane. — „Jenož pschi tajštim wašchnju šaloži šo wěšty a dobrý šalož ša štrowe wufubšanje a wocžehnjenje cžlowjeka, ša jeho škarakter a ša to, šo ma šameho šo a šwoje žadošcže na wotežzy, kaž to nušne, hdyž dyrbi šo to štat kaž zyrkej dale twaricž. Ani šonserwatibna ani libe-ralna ani šozialna politika njemōže bjes tajšeho šaložka wobštacž. Š ludom, šotremuž dyrbišch šawježelentja pschihotowacz, dofelž hewaf njewě, šchto š cžašom šapocžecž, njemōžesch nicžo šhmaneho šapocžecž. Še to šrudnje š ludom, šotryž njemōže bjes grammo-phona a podobneho byčž, dofelž njewě, kať hewaf šwōj cžaš wu-žitknje wužiwacz. Šo wšcho šu jewjenja šhorosčje! Našch šmyšl je tōn, šo nješamōžemy wjazy dopōšnatowacz, šchto šu hōdni cžlowjekojo a šchto je nam cžlowjekam hōdne, a šchto je hōdne, šo šwōj cžaš a šwoju prošu na to wožimy!“

Šdyž w Šendželškej hižo takle šudža, kať to potom pola naš! Šendželški lud šwjecziť tola njeđželu hiščeže žyly hinať hacž na

psch. našch šafški, wjele doštojnišcho a pěšuišcho. Šak jara šhory dyrbi to našch lud hake byčž!

Š mišijonštwa.

Šnajemy wšchitzy poštawu žohnowazeho Šhryštuša, šotruž je Šhorwaldsen šhotowit. Še to tola wošebita pycha ša Bože domy kaž ša šwōjšne domy a tež hewaf. Tuta poštawa Šhryštuša bu tež do Afriki pschewješena. Šacžiščez na Afrifanskich je byť hluboki. Mišijonška šotra Elijabeth Bierhub pišche wot tym, kať šu šo džiwali a prašcheli. „Šowědž nam, ma wōn žyly šamšneho napohlada kaž tutón wobras?“ — „Ša myšlu šebi, šo ma hiščeže wjele, wjele rješšeho napohlada!“ — „Še wōn Mzungu (Šeuropjan)?“ — „Ně, bě Šfraelita!“ — „Šajšeho napohlada to mješesche? Bě šakneje barby kaž wy abo cžěmneje kaž my?“ — „Bě kaž Šabit, brunjošty a rjeny!“ — „Ach, pošajšim šlušcha runje tať š nam cžěmnošarbnym ludžom kaž š wam š Šuropy! Š šwoje woblecženje je šebi runje tať wošolo šebje šacžišnyť kaž my to cžinimy! Š šandale ma tež runje kaž my!“ Šedyn š afrifanskich wučerjom pschispomni: „Šajša je to šorža proša byla, a kať mudry duch je to byčž dyrbjaf, š šamjenja šotowicž tutón wobras! Šo je dar rošuma wot Šoha.“ — Šacž drje to šchescžijenjo Šuropy telto cžaša a šedžblitowšcže na to našoža, šo pošdnoricž do tuteho „Šhryštuša“ a dožyła do Šhryštuša?

Wšchelle š blifka a š dalofa.

— Šženka, njeđželu Šculi, je ša Šafšku dženi wopominanja pošdnjenych Šulleje wōjny. Šruške a druhe něšiste kraje šu tuto wopominanje hižo njeđželu Šnocabit džeržale. Šafška dyrbjesche jo Šipščanškeje mašy dla wotštorcžicž. Wot 1 hodž. hacž do ¼2 hodž. šwonja šwonny je wšchěch wěžow, šo bychu wšchěch došpomnili, šafki to dženi, a dožyła, šafki to cžaš!

— Šchwōrtk, 5. mērza, bě ša Šafšku podobny šhutny dženi kaž dženznišcha njeđžela. Wopominachmy w šjawnošcži našlu šmjercž něššoštatneho prezidenty Šberta. Bě přeni w tutym šašojštwje, šotrež je 6 šet šastawať. Našle bu š njeho wotwošany, našle ša šameho, našle ša lud, našle ša poštitške pošartaje, š šotrychž žana tať prawje nješčasche ša nowowōšbu prezidenty wuššupicž. Něť to čžyžo nočžyžo dyrbjaj. Njeđželu Šudica wošlimy noweho, druheho prezidentu něššeho štata.

— Š Cžěššokšlowašškeje šlyšchimy, šo tam pschihotuja nowe šarjadowanje ewangeliskeje zyrkwje. Mjes drubim čžedža tež tam wōđerja zyrkwje mjenowacz „ewangelškeho biskopa“, kaž to my w Šafškej hižo cžinimy, a kaž to wot reformazije šem w pošdnōžnych ewangelškich krajach hižo pschewo bě.

— W Drježdžanach šendže šo 26.—30. šaprleje 41. šongreš šnutššowneho mišijonštwa. Šudže to wožne šendženje ša žyly dželo Šnutššowneho mišijonštwa kaž ša našchu Šafšku. Wōđerjo tuteho tať wulžy špomōžneho a tať wulžy nušneho škutka šchescžijanškeje lubošcže budža šo tam šlowa jimacz, wošebje na šlowonymaj šhromadžijnomaj, šotrež štej wutoru a šrijedu. Wobšamšnyčž budže šo šongreš se šwjatocžnošcžu w šchizžnej zyrkwi, a to š rěczy krajneho biskopa Šhmelša.

Šištowanje.

W. we W. ša Šudica.

Ššerbška předaťška šonferenza ša Šalmarum.

Runje š nowa wušchle:

Něšchpory ša poštny cžaš

Šsu doštacž psches šš. duchownych abo w Ššerbškej kniharňi w Šudyščinje

Šamokšwity redaktor: šaraf W h r g a c ž w Rošacžizach.